

AUTE DE 11 D'OCTUBRE DE 2004

Nul·litat d'actuacions : termini per a la interposició de l'incident.- Congruència.- Indefensió

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En resoldre el recurs d'apel·lació interposat per la Sra. Matilde F.C. contra la Sentència del Tribunal de Batlles de 19 de novembre de 2003 en el judici ordinari núm. 254-6/95 instat per aquella senyora contra els esposos Srs. Jordi F.C. i Teresa R.P., i per defunció del primer contra el seu fill i hereu el Sr. Carles F.R., en data 30 de juliol últim, aquesta Sala va dictar una Sentència en què va desestimar el recurs d'apel·lació, va confirmar la Sentència apel·lada i va imposar a la recurrent les costes del recurs.

II.- Tal Sentència d'aquesta Sala de 30 de juliol passat va ser notificada a les parts el mateix dia d'haver estat pronunciada, i també el mateix dia la representació de l'agent, la Sra. Matilde F.C., va formular l'incident de nul·litat que autoritza l'apartat 3 de l'art. 18 bis de la Llei de modificació de la Llei transitòria de procediments judicials.

III.- Traslladat a l'altra part aquell escrit, ha estat impugnat amb escrit de 16 de setembre últim tal com preveu el paràgraf últim del precepte abans esmentat.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ.

FONAMENTS DE DRET

I.- El dia 30 de juliol passat la Sra. Secretària d'aquesta Sala va notificar a diferents litigants sengles resolucions.

Ningú, tret de la Sra. Matilde F.C., ha al·legat indefensió pel fet que se'ls hagués notificat la resolució el darrer dia hàbil abans dels feriat judicials i que això hagués pertorbat les vacances dels advocats o els hagués

obligat a improvisar i a presentar recurs el mateix 30 de juliol, com ella va fer.

L'art. 18 bis 3 de la Llei de modificació de la transitòria de procediments judicials atorga el termini de quinze dies naturals des de la notificació de la sentència o de la resolució ferma, per demanar-ne al Tribunal l'anul·lació si l'interessat creu que se li ha produït una vulneració del seu dret fonamental a la jurisdicció.

El termini de quinze dies naturals el determina la Llei, i aquest termini és suficientment ampli perquè l'advocat o el gabinet d'advocats que esperen la notificació d'una sentència, puguin fer les previsions oportunes per presentar, si es dóna el cas, els recursos escaients dins dels terminis que la llei fixa, no essent necessària la presentació del recurs el mateix dia de la notificació de la resolució com la Sra. Matilde F.C. ha efectuat ja que tenia 15 dies per fer-ho, i si no els ha emprat ha estat perquè no ha volgut.

No s'ha produït cap vulneració del dret de defensa de la part. Si va formalitzar i presentar el recurs el mateix dia de ser-li notificada la Sentència, va ser perquè així li va convenir. Tenia 15 dies i no els va utilitzar. No ha tingut ni pot al·legar indefensió.

El Tribunal està obert tot el mes d'agost per rebre aquesta classe d'escrits a fi que els litigants puguin fer valer degudament els seus drets i per consegüent la recurrent no ha sofert cap indefensió.

II.- Passant per alt el to desconsiderat vers aquest Tribunal que utilitza la recurrent al llarg del recurs, és suficient rellegir la Sentència d'aquesta Sala que ella impugna per comprovar que res hi ha en ella que desqualifiqui el lletrat recurrent o que no respecti degudament i plenament la doctrina i la Sentència del Tribunal Constitucional a què tot seguit ens referirem, com es comprova a continuació.

III.- Com ressenya el FONAMENT I apartat d) de la Sentència d'aquesta Sala que ara s'impugna, la sentència anterior també d'aquesta Sala de 29 de novembre de 1996 va ser anul·lada per la del Tribunal Constitucional de 13 de març de 1997. El seu estudi i el de les actuacions judicials anteriors a ella, posen de manifest:

- a) Que en data 20 de desembre de 1995 la Sra. Matilde F.C. va formular la demanda originadora d'aquest litigi contra els demandats Srs. Jordi F.C. (el seu germà) i l'esposa d'aquell, la senyora Teresa R.P. (folis 8 al 49 dels autes de la primera instància).
- b) El "SOLICITO" de tal demanda concretava les 5 peticions substantives que feia (la 6 era de costes) com demostraven els folis 47 (final), 48 i 49 dels autes de la Batllia.

- c) El 24 de gener de 1996 els demandats, sense contestar la demanda, van oposar les excepcions dilatòries d'incompetència de jurisdicció, de cosa jutjada i altres enfront d'aquelles 5 peticions de la demanda (folis 190 a 202); la qual cosa va motivar la suspensió del procediment principal per tramitar l'incident de les dilatòries (folis 220 al 272).
- d) Tal incident va concloure en primera instància amb l'Aute dels Batlles de 8 de maig de 1996 (folis 272 al 284) el qual, pels seus fonaments IV i V, va decidir estimar l'excepció de cosa jutjada i d'incompetència de jurisdicció pel que fa als punts 2on i 4t del suplico de la demanda, i l'excepció d'incompetència de jurisdicció pel que respecta als punts 3è i 5è del mateix suplico (foli 284).
- e) La Sra. Matilde F.C. (l'actora) va apel·lar l'Aute anterior i el 29 de novembre de 1996 aquesta Sala va dictar, no l'Aute que corresponia per resoldre l'apel·lació de l'incident de les dilatòries, sinó que, erròniament, va dictar una Sentència sobre el fons del litigi en moment en el qual el litigi no s'havia ni tan sols tramitat, perquè la formulació de les excepcions dilatòries l'havia suspès i ni tan sols havia permès contestar la demanda.
- f) Les dues parts, a través del Ministeri Fiscal com era llavors obligat, van sol·licitar l'empara del Tribunal Constitucional el qual, en Sentència de 13 de març de 1997, va anul·lar la d'aquest Tribunal i ordenà retrotraure les actuacions al moment processal anterior a dictar-se la Sentència anul·lada per tal que aquesta Sala dictés un nova *"resolució congruent sobre l'assumpte objecte del present recurs"*.
- g) Donant compliment a l'esmentada Sentència constitucional, el 3 de juliol de 1997, aquesta Sala va dictar l'Aute adient, el qual, tot desestimant el recurs d'apel·lació de la Sra. Matilde F.C., va confirmar el dels Batlles de 8 de maig de 1996 que, com ja sabem, havia estimat ***"l'excepció de cosa jutjada i d'incompetència de jurisdicció pel que respecta als punts 2n i 4t del suplico de la demanda, i l'excepció d'incompetència de jurisdicció pel que respecta als punts 3r i 5è del suplico de la demanda ..."*** i va desestimar ***"les mateixes excepcions i la***

resta de les formulades pel que respecta al punt 1è del suplico de la demanda".

IV.- Ferm l'Aute anterior d'aquesta Sala de 3 de juliol de 1997 (que va donar la resposta congruent al recurs d'apel·lació de les excepcions dilatòries com havia ordenat el Tribunal Constitucional), van quedar expulsades i per tant fora del procés les 4 últimes peticions del suplico de la demanda, i solament va romandre viva la primera, la qual passava a ser l'únic objecte del litigi, de la contesta a la demanda i del subsegüent debat.

El 19 de novembre de 2003 l'Hble. Tribunal de Batlles va dictar Sentència estimant aquella primera i ja única petició de la demanda (l'únic objecte del litigi) i va declarar la nul·litat dels arbitratges impugnats.

La Matilde F.C. (a qui se li havia estimat la seva petició) malgrat l'estimació, no hi va estar conforme i va interposar un recurs d'apel·lació davant d'aquest Tribunal Superior acusant de "*incongruència omissiva*" la Sentència dels Batlles per no haver-li decidit les 4 últimes peticions del suplico de la demanda (les expulsades del procés) i altres 5 peticions extemporànies que havia introduït, improcedentment, en el suplico de l'escrit de RÈPLICA.

La Sentència d'aquesta Sala de 30 de juliol últim va desestimar el recurs d'apel·lació i va confirmar íntegrament la sentència dels Batlles.

I és contra aquella Sentència d'aquesta Sala que la Sra. Matilde F.C. interposa ara el recurs de nul·litat a què dóna resposta aquesta resolució.

V.- L'únic greuge que al·lega és que aquesta Sala no ha donat compliment a la Sentència del Tribunal Constitucional de 13 de març de 1997 "*en no haver jutjat sobre les conseqüències de la nul·litat dels arbitratges*"; conseqüències desenrotllades ampliament per ella en els ordinals 8 a 11 de l'escrit de RÈPLICA (folis 331 al 338) i concretades en el DEMANO de la mateixa RÈPLICA (foli 339); qüestió a la qual aquesta Sala també va donar resposta en la Sentència impugnada en la qual escau ara aprofundir a la vista de les manifestacions de l'actora per tal d'evidenciar-ne la improcedència.

VI.- La Matilde F.C. addueix que aquesta Sala havia de jutjar "*sobre les conseqüències de la nul·litat dels arbitratges*" perquè diu que li ho va imposar un fonament de dret de la Sentència del Tribunal Constitucional de 13 de març de 1997; i invoca la Sentència de 1 de juny últim, també del Tribunal Constitucional, en què s'assenyala que la cosa jutjada no es limita a la part dispositiva de la decisió sinó que s'estén també a aquells motius que són el seu suport necessari i el seu fonament mateix.

I la Matilde F.C. pretén que aquesta doctrina és aplicable a aquest cas.

Aquesta Sala no comparteix tal opinió perquè el litigi actual res té a veure amb allò que va resoldre el Tribunal Constitucional en la Sentència de juny passat que la Matilde F.C. invoca però no posa en relleu les seves diferències abismals amb el cas d'autes, les quals afloren del sol contrast dels antecedents respectius. En efecte, i començant pel cas d'autes, ja hem vist quins són els seus antecedents (en el fonament III d'aquesta resolució) als quals aquí ens remeten.

La Sentència d'aquesta Sala de 29 de novembre de 1996 no havia estat congruent amb allò que havia d'haver resolt: havia de decidir simplement i pura l'apel·lació d'un incident d'excepcions dilatòries; i en comptes de fer-ho així, va decidir el fons del litigi, infringint els drets fonamentals de defensa i al procés degut de les dues parts, sense haver resolt allò que tenia plantejat.

La Sentència del Tribunal Constitucional de 29 de novembre de 1996 va corregir aquell desencert anul·lant la Sentència d'aquest Tribunal, i, amb retroacció de les actuacions, va disposar que aquesta Sala dictés una altra "*resolució congruent sobre l'assumpte objecte del present recurs*".

I com també ja hem vist, això és el que aquesta Sala va fer en dictar l'Aute de 3 de juliol de 1997 el qual va executar i complir la Sentència del Tribunal Constitucional de 13 de març de 1997.

No és cert que el compliment d'aquella Sentència imposés als òrgans judicials "*jutjar sobre les conseqüències de la nul·litat dels arbitratges*" com pretén la recurrent des del seu escrit de RÈPLICA (a partir del seu ordinal 8), sinó que l'únic a què va obligar va ser que aquesta Sala dictés **una resolució congruent amb l'assumpte...** que se li havia plantejat; ço que aquesta Sala va complir amb l'Aute tantes vegades esmentat.

El Tribunal Constitucional no va imposar òbviament als òrgans judicials que dictessin resolucions **incongruents i contradictòries**; i seria obertament incongruent i contradictori amb els termes que el Tribunal de Batlles i aquesta Sala tenien plantejats en dictar les Sentències respectives de 19 de novembre i de 30 de juliol passats, que haguessin jutjat "*sobre les conseqüències de la nul·litat dels arbitratges*" com des del DEMANO de l'escrit de RÈPLICA la recurrent tan insistentment pretén. Com hem dit, en aquell DEMANO la recurrent articulava 5 peticions (foli 339) que desenrotllava amb gran profusió en els ordinals 8 a 11 de la mateixa RÈPLICA (folis 331 al 338).

L'Aute dels Batlles de 8 de maig de 1996, confirmat pel d'aquesta Sala de 3 de juliol de 1997 i per tant ferm, havia jutjat que les 4 últimes peticions del suplico de la demanda han de ser jutjades per àrbitres.

Sent així, ¿ com podia demanar la RÈPLICA posterior de 24 de novembre de 1997 que els Batlles declarassin extingida la via arbitral (ho sol·licitava en els punts 2, 3 i 4 del DEMANO d'aquella RÈPLICA, al foli 339) si la resolució ferma, definitiva i immodificable anterior havia decidit el contrari?

I ¿com podia aquesta Sala en la Sentència ara impugnada decidir el contrari del decidit en aquella resolució ferma, definitiva i immodificable de 8 de maig de 1996?

I ¿ com podien els Batlles, i aquest Tribunal en apel·lació, jutjar la petició 5 d'aquella RÈPLICA i la pretesa inidoneïtat futura dels àrbitres (que segons la demandant determinava l'extinció de la via arbitral, petició 3 de la RÈPLICA) si la via arbitral era i és la decidida per aquella resolució ferma com l'única aplicable? I, ¿com es podien jutjar aquestes peticions noves que no eren objecte del litigi en no constar en el SOL·LICITO de la demanda i que no feien part de la "*litis contestatio*"?

La congruència de les sentències es mesura per la correlació de la decisió amb el contingut del suplico de la demanda, que és el lloc on l'actor fixa les seves peticions a la vista de les quals el demandat decideix la seva defensa (com aquí va fer oposant inicialment i prèvia les excepcions dilatòries).

L'actor no pot després, un cop resoltes les dilatòries, afegir al procés noves peticions respecta les quals el demandat ja no pot oposar excepcions prèvies crebantant l'actor, si ho fa, les regles essencials del procés com va dir aquesta Sala en la Sentència ara impugnada.

La interdicció d'afegir peticions ulteriors a les del suplico de la demanda no és en absolut intranscendent ja que afecta al mateix nucli del procés i la igualtat d'armes.

Al Tribunal no li és possible escrutar les intencions de les parts ni resoldre pretensions no incorporades al suplico, ja que és en el suplico on romanen fixades les peticions que ha de jutjar i, per tant, l'objecte del litigi.

Si al Tribunal li fos possible indagar, cercar i jutjar intencions i pretensions no plasmades en el DEMANO, el procés es convertiria en un focus d'embulls, amb riscos greus d'incongruències i d'indefensions; per evitar les quals, sàviament, la Llei ordena que les pretensions que el jutjador ha d'enjudiciar són les del suplico i no altres; i així ho ha proclamat la jurisprudència d'aquest Tribunal repetidament.

I no és assumible l'al·legació de la recurrent que "*la part contrària va acceptar el debat sobre aquests temes... sobre la idoneïtat dels àrbitres, sobre l'extrauriment de la via arbitral,...*"; perquè el debat a què feia front la contesta a la demanda era el de refusar la **nul·litat dels arbitratges** per la pretesa inhabilitat

dels àrbitres que havien jutjat. Aquesta era la "causa petendi" de la demanda i l'únic que la contesta rebatia; cosa molt diferent del que (des del seu ordinal 8) plantejava "**ex novo**" la RÈPLICA, com ella mateixa reconeix, sobre la inhabilitat futura dels àrbitres, (foli 331) i sobre les noves peticions del seu suplico (foli 339); i el que va fer la DÚPLICA posterior va ser denunciar amb caràcter previ la extemporaneïtat i improcedència de les noves peticions de la RÈPLICA (folis 395 i 396); i únicament amb caràcter subsidiari "*pel cas que es tingui en consideració tot el suplico de l'escrit de rèplica de l'adversa...*" (foli 396), discutia el fons, ço que no era pas "*acceptar el debat sobre aquests temes...*" com inexactament argüeix la impugnant.

VII.- La Sentència del Tribunal Constitucional de 13 de març de 1997 no va ordenar que aquesta Sala jutgi "*les conseqüències de la nul·litat dels arbitratges*" com diu la recurrent; sinó que va manar que aquesta Sala dictés "*una resolució congruent sobre l'assumpte*" que era objecte del recurs que el Tribunal Constitucional va resoldre.

Aquesta Sala així ho va acatar en dictar l'Aute de 3 de juliol de 1997; i en pronunciar la Sentència de 30 de juliol darrer, no ha fet altra cosa que dictar també aquí una **resolució congruent** amb el fons de l'assumpte, segons resultava dels autes.

Aquesta Sala entén que són suficients els antecedents exposats referents a aquest cas per a constatar que res té a veure amb el que va motivar la Sentència del Tribunal Constitucional de 1 de juny passat. I atès quant queda explicat anteriorment, escau rebutjar l'incident de nul·litat que la Matilde F.C. ha plantejat contra la Sentència d'aquest Tribunal de 30 de juliol passat.

VIII.- La desestimació de l'incident haurà de comportar la imposició de les costes a la recurrent conforme les regles generals.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR aquest recurs de nul·litat; i IMPOSAR a la recurrent les costes que ha motivat.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia,

per al seu coneixement i als efectes escaients,
definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-